

ПРОБЛЕМИ ГАРМОНІЗАЦІЇ ПРОЦЕСІВ ІНТЕГРАЦІЇ ТА ДИФЕРЕНЦІАЦІЇ В ОСВІТІ

Сьогодні особливо гостро стоять проблеми гармонізації процесів інтеграції та диференціації в освіті. З одного боку, прогресуюча інтеграція в усіх сферах життя вимагає від людини орієнтації в багатьох сферах пізнання і широкого кругозору, що сприяють його соціальній та професійній мобільності. З іншого – фундаментальність і глибина його спеціалізації є основою його компетентності, забезпечує сучасний рівень життя і стійкість розвитку суспільства.

Головна вимога часу до освіти полягає у формуванні особистості, яка має одночасно і широкий кругозір, і глибоку вузькопрофесійну підготовку, створення компетентнісної моделі, що гармонійно і розумно поєднує ідеї фундаментальної та спеціальної освіти. При цьому слід звернути увагу на недостатність в даний час теоретичної і методологічної бази інтеграції, що виявляється у безсистемності, випадковості і хаотичності її використання в навчальному процесі.

В Україні сьогодні розробляється нова концепція середньої освіти, а разом з нею і вищої яка включає: створення доступної та якісної дошкільної освіти, реформування української школи, відродження спеціальної середньої освіти, розвиток якісної вищої освіти та розвиток науки. Йдеться про формування принципово нової системи набуття знань і вмінь, які так необхідні сьогодні і будуть необхідні у майбутньому, що зумовлює, що передбачає найближчі і віддалені в часі цілі і завдання освіти, нові підходи до їх моделювання, проектування та планування.

Домінуючим фактором такої освіти є інтеграція, яка необхідна на всіх рівнях: взаємодії освіти, науки, виробництва, співробітництва освітніх установ різного типу, послідовності на різних ступенях навчання, формуванні між предметних та предметних знань, виборі методик, технологій, форм організації навчання та фінансового забезпечення.

Реформована освіта повинна звільнити суспільство від консерватизму і тим самим допомогти йому подолати розрив між старим і новим.

Одна з найважливіших проблем вищої освіти – оптимальне співвідношення загально - освітніх, фундаментальних та спеціальних дисциплін, поворот освіти до цілісної картини життя і перш за все - до світу культури, світу людини, формування її системного мислення. Забезпечити успішне майбутнє існування людини в світі можуть теоретичні, фундаментальні знання.

Глибока диференціація змісту освіти не відображає особливостей сучасного суспільства і науки, в яких посилюються тенденції інтеграції, а вузька спеціалізація навчальних дисциплін формує обмежену уяву про світ. Змінити це положення в кожному з навчальних предметів окремо не можливо. Тому в освіті необхідне розумне поєднання викладання та міждисциплінарна координація.

На шляху вирішення цієї проблеми постають дві найважливіші задачі. По-перше, необхідність посилення природничо-наукової підготовки, особливо з дисциплін математичного циклу та нових інформаційних технологій, без засвоєння яких людина не може увійти в інформаційне суспільство. По-друге, усвідомлення ролі та значення дисциплін фундаментального та гуманітарного циклів – визнання людини за найвищу соціальну цінність, повага до особистості, створення умов для розкриття здібностей, логічного мислення та технічної творчості.

Важливе значення має впровадження галузевих стандартів, що передбачає: модульну структурно-логічну побудову навчальних планів, створення логічного навчально-методичного комплексу спеціальності з кожної спеціалізації, співпрацю з потенційними роботодавцями з метою якісної розробки варіативної частини освітньо-кваліфікаційної характеристики кожної спеціалізації, чітке визначення регіональних потреб у фахівцях тієї чи іншої спеціалізації, обґрунтованість і перспективність визначення спеціалізації, умотивований підхід до вибору дисциплін кожної спеціалізації. А також, створення великої кількості спецкурсів, що дає можливість студентам робити власний вибір з набору кредитів та рейтингову систему оцінювання успішності навчання та визначення рейтингу студентів.

Список літератури

1. **Гірний О.І., Швай Р.І.** Сучасна освітня парадигма в Україні – евфемізм чи поняття з конкретним змістом. Збірник наукових праць Кам'янець – Подільського національного університету ім. Івана Огієнка. ч.1. С.32 – 34.
2. **Сурмін Ю. П.** Майстерня вченого: Підручник для науковця. – К.: Навчально-методичний центр «Консорціум з удосконалення менеджмент-освіти в Україні», 2006. – 302с.